

REFERAT Økonomi- og Erhvervsudvalget d. 18-03-2026

Mødedato Onsdag d. 18. marts 2026 kl. 09:00

Mødested Rådhuset, Mødelokale Domkirken - 129

Mødedeltagere Marie-Louise Brehm Nielsen, Merete Meyer, Holger Schou
Rasmussen, Vibeke Grave, Anes Halilovic, Henrik Jacobsen, Cecilie
Louise Stabell, Benny Damgaard, Leif Utermöhl, Birthe
Lauridsen, Allan Blak

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Temamøde om boligudvikling.....	4
Informations- og drøftelsessag - Dialogmøde mellem HovedMED og ØKE 1. del.....	6
Budget 2027 til 2030 - budgetstrategi og rammebesparelse.....	7
Budgetoverførsler fra 2025 til 2026.....	9
Regnskab 2025.....	11
Midler til finansiering af regeringens børnepakke.....	13
Forslag til plan for arbejdet med kommende plan- og udviklingsstrategi.....	16
Godkendelse af ydelse af frivillige lån til beboerindskud til almene boliger med ibrugtagning før 1.	17
Godkendelse af skema A for 42 almene familiebolig på Namsosvej i Maribo.....	19
Lokale Erhvervspræstationer 2026.....	22
Udlændinge- og Integrationsministeriets afsluttende brev vedrørende beretning om revision af Lolla	24
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings afsluttende brev vedrørende revision af de sociale re	25
Harmonisering af Integrationsrådets og Udsatterådets forretningsordener.....	26
Beslutning om forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og serviceorganisation fo	27
Beslutning vedr. Ravnsborghallen.....	29
Principbeslutning Færgestrategi.....	34
Borgerrådgivers årsrapport 2025.....	36
Beskikkelse som formand for Husleje- og Beboerklagenævn.....	37
Åben orientering.....	38
Lukket: Salg af ejendom.....	39
Lukket: Køb af ejendom.....	40
Lukket: Køb af ejendom.....	41
Lukket: Lukket orientering.....	42
Godkendelse af referat.....	43

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-16-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden til møde i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 18. marts 2026.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 2: Temamøde om boligudvikling

03.00.00-P15-1-26

Sagsresumé

På temamødet fremlægges udkast til Den boligpolitiske Handleplan forud for behandling af handleplanen på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde i april 2026. Temamødet indledes med et oplæg om tendenser og tal på boligmarkedet i Lolland kommune samt orientering om kommunens roller i boligudvikling.

Sagsfremstilling

Den Boligpolitiske Handleplan udgør det konkrete redskab og prioriteringsværktøj som omsætter fyrtårnet 'Boligudvikling' og dermed målsætningerne om både at kunne tilbyde attraktive og tidssvarende boliger og fjerne utidssvarende overskudsboliger. Dette for at sikre relevante boliger til kommunens borgere og potentielle tilflyttere.

Handleplanen beskriver i et 2-årigt perspektiv de boligprojekter som administrationen ud fra en samlet vurdering anbefaler opprioriteres.

Handleplanen består af 3 dele:

- Første del udgør selve rammesætningen for arbejdet i form af fyrtårnet overordnede målsætninger og hvordan kommunen kan arbejde med at realisere målsætningerne
- Anden del udgør en kort- og projektoversigt over aktuelle projekter, herunder angivelsen af ejerforhold, projektypologi, antal boliger og status for boligprojekterne. Desuden en samlet fremskrivning på realisering af boligprojekterne i de to hovedbyer.
- Den tredje del udgør administrationens anbefaling til policy og prioritering af konkrete boligprojekter i handleplanens periode.

Læsevejledning:

Der vedlægges 2 bilag til temamødet, nemlig:

1. "Oplæg om Tendenser og tal samt kommunes roller i boligudvikling"
2. "Den Boligpolitisk handleplan 2025-2026" (gældende)

Udvalget vil få eftersendt bilag 3 "Udkast til Boligpolitisk Handleplan 2026-2027", som vil blive præsenteret på mødet.

Bilag 1 og 3 gennemgås på temamødet.

Dagsorden til temamødet

9.00 – 9.30	Tal og tendenser på boligmarkedet i Lolland Kommune
9.30 – 10.00	Udkast til Boligpolitisk Handleplan 2026-2027
10.00 – 10.30	Fælles drøftelse og spørgsmål

Indstilling

Administrationen indstiller, at

- Økonomi- og Erhvervsudvalget tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Behandlingsplan

Økonomi- og Erhvervsudvalget

Bilag

Boligpolitisk Handleplan 2026-27 v2.pdf

Læsevejledning – boligpolitisk handleplaner 2025-27.docx

Powerpointoplæg til temamøde om boligudvikling

Boligpolitisk Handleplan 2025-26

Punkt 3: Informations- og drøftelsessag - Dialogmøde mellem HovedMED og ØKE 1. del

81.38.04-A00-2-26

Sagsfremstilling

HovedMED mødes den 18. marts 202 til dialogmøde med Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Dialogmødet afholdes i tilknytning til Økonomi- og Erhvervsudvalgets ordinære møde i tidsrummet kl. 10.30 – 11.00.

Mødet følger af Lolland Kommunes MEDaftale, hvor det er aftalt, at de to udvalg mødes to gange årligt til en drøftelse af emner, der har betydning for de ansattes arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

HovedMED vil til dette møde præsentere Økonomi og Erhvervsudvalget for ønsket om en drøftelse af en fornyet Tryghedsaftale. Anden del af HovedMED's 1. dialogmøde med Økonomi- og Erhvervsudvalget vil blive præsenteret på mødet den 21. maj 2026, hvor udvalget vil præsenteres for et oplæg om MEDsystemet, dets struktur, formål og arbejdsform samt koblingen mellem MEDsystemet og det politiske system.

Årets andet dialogmøde ligger den 30. september 2026 - med placering mellem 1. og 2.behandlingen af budgettet – med fokus på MEDorganisationens udtalelser til budgettet.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Jf. MEDaftalens §9A stk. 4 mødes Økonomi- og Erhvervsudvalget og HovedMED to gange årligt til en drøftelse af emner, der har betydning for de ansattes arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

Indstilling

Oplæg fra HovedMED fremlægges til information og drøftelse.

Beslutning

Drøftet.

Bilag

Dagsordenspunkt_Beslutningssag - Tryghedsaftale 2026 - 2029 behandlet på mødet 28. oktober 2025 kl. 0900 (Rådhuset, Mødelokale D)

Punkt 4: Budget 2027 til 2030 - budgetstrategi og rammebesparelse

00.30.10-Ø00-2-25

Sagsresumé

Udvalget drøfter det samlede udfordringsbillede samt den foreslåede procesplan for budget 2027 og de efterfølgende år. Procesplanen danner rammen for de kommende strategiske prioriteringer.

Sagen forelægges som en beslutningssag med henblik på godkendelse af dels procesplanen for budget 2027 til 2030 og dels forslag til rammebesparelse i 2027 og frem.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune står over for betydelige og vedvarende budgetudfordringer. For 2027 viser den aktuelle fremskrivning et ubalanceret budget med en forventet budgetmanko på 531 mio. kr. – og tilsvarende udfordringer gør sig gældende i de efterfølgende år.

Der er behov for en langsigtet strategisk plan, som giver Byrådet mulighed for at prioritere udvikling og fastholdelse af velfærden i en situation med markante demografiske ændringer. Kommunen oplever både en voksende andel ældre borgere og et historisk lavt fødselstal. I 2025 blev der registreret blot 214 fødsler, det laveste antal i kommunens historie.

Siden kommunalreformen i 2007 har Lolland Kommune haft en uafbrudt befolkningstilbagegang – som den eneste kommune i landet. Alene i 2024 og 2025 har kommunen samlet mistet 1.099 borgere. Flyttebalancen udgør en af de helt store udfordringer, hvor der sidste år var en negativ flyttebalance på 414 borgere, det laveste niveau siden 2013. Samtidig er den statslige finansiering ikke fulgt med de udgiftsdrivende forhold, og selv en eventuel forbedret udligning vil ikke i sig selv løse udfordringerne.

Budgetudfordringerne hænger tæt sammen med, at organisation og servicetilbud ikke er blevet tilpasset i et omfang, der står mål med det markante fald i indbyggertallet over tid. Det betyder, at det ser ud som om, at vi har hævet serviceniveauet pr. indbygger, fordi vi har færre borgere til at finansiere samme tilbud. Tallene viser, at Lolland Kommune i perioden fra 2019 til 2025 har øget serviceudgifterne pr. indbygger med 6,9 procentpoint mere end landsgennemsnittet, se **bilag 3** for en nærmere gennemgang af tal og problemstilling.

Hvis det lægges til grund, at serviceudgifterne pr. indbygger bør udvikle sig på niveau med landsgennemsnittet, indebærer det et behov for en reduktion af serviceudgifterne på 6,9 procent. Det svarer til en samlet besparelse på 198 mio. kr. i 2027 og årene frem. Besparelsesbehovet afspejler primært, at serviceniveauet ikke løbende er blevet justeret i takt med befolkningstilbagegangen.

De økonomiske og demografiske forhold nødvendiggør et nyt fokus i tilpasningsarbejdet. Et fortsat ensidigt fokus på kortsigtede reduktioner kan ikke skabe den nødvendige stabilitet, og mulighederne for yderligere kortsigtede servicereduktioner er stærkt begrænsede. Der er derfor behov for flerårige beslutninger, som indebærer en mere gennemgribende transformation af serviceorganisationen med både velfærdsomstillinger og organisatoriske tilpasninger.

Det foreslås, at udvalget drøfter det samlede udfordringsbillede for de kommende år, som beskrevet i afsnittet 'Økonomi', samt den foreslåede politiske proces for budgetlægningen for 2027 og frem (**bilag 1**). Procesplanen understøtter en mere transformativ tilgang til budgetlægning, hvor fokus flyttes fra årlige justeringer til langsigtede, strukturelle tilpasninger, som kan sikre en bæredygtig økonomisk udvikling for Lolland Kommune.

Økonomi

BUDGETUDFORDRING 2027 TIL 2030

mio. kr.	2027	2028	2029	2030
Manglende finansiering	531	487	545	545

FORDELING AF FORESLÅET RAMMEBESPARELSE PÅ UDVALG I 2027 OG FREM

mio. kr.	Budget 2027 - serviceudgifter	Rammebesparelse
Klima-, Teknik- og Miljøudvalget	164,1	11,3
Børne- Skole-, Fritids- og Kulturudvalget	1.010,2	69,5
Sundheds- og Ældreudvalget	718,0	49,4
Social- og Arbejdsmarkedsudvalget	527,9	36,3
Økonomi- og Erhvervsudvalget	457,9	31,5
I alt	2.878,1	198,0

Bilag 2 indeholder en nærmere specificifikation af rammebesparelsen for 2027 fordelt på de enkelte politikområder.

Indstilling

Administrationen indstiller,

- at Økonomi- og Erhvervsudvalget godkender den foreslåede procesplan for budget 2027 og årene frem
- at Økonomi- og Erhvervsudvalget godkender den foreslåede besparelsesramme på 198 mio. kr. i 2027 og frem.

Beslutning

Godkendt.

Behandlingsplan

Sagen afgøres af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Bilag 1_politisk budgetproces og tidsplan_budget 2027

Bilag 2_rammebesparelse på politikområder_budget 2027

Bilag 3_notat om budget 2027 til 2030

Punkt 5: Budgetoverførsler fra 2025 til 2026

00.32.00-A00-1-26

Sagsresumé

Sagen omhandler budgetoverførsler fra 2025 til 2026 og er en beslutningssag.

Sagsfremstilling

DRIFTSOVERFØRSLER

Der foreslås samlet om driftsoverførsler på 73,8 mio. kr. De decentrale enheder ansøger i henhold til decentraliseringsgrundlaget om en samlet overførsel på 32,8 mio. kr., mens de øvrige driftsområder ansøger om overførsler på 41 mio. kr.

Ansøgning om driftsoverførsler				
Driftsvirksomhed	Decentrale overførsel	Øvrige overførsler	Overførsler i alt	Restbudget af serviceudgifter ift. korrigeret budget
Klima, Teknik og Miljø	0,0	6,6	6,6	9,2
Fritid, Kultur og Folkesundhed	3,2	7,0	10,2	11,9
Børn og Skole	0,0	7,6	7,6	14,1
Ældre, Omsorg og Sundhed	5,9	0,1	6,0	13,3
Social og Arbejdsmarked	0,3	0,0	0,2	3,6
Økonomi og Erhverv	23,6	19,7	43,2	63,8
Driftsvirksomhed i alt	32,8	41,0	73,8	115,9

De samlede driftsoverførsler på 73,8 mio. kr. er 5,6 mio. kr. højere end sidste års overførsler. Restbudgettet på serviceudgifterne i forhold til korrigeret budget er på 115,9 mio. kr. (samlet drift 119,7 mio. kr.).

ØVRIGE OVERFØRSLER

På anlægssiden ansøges der om budgetoverførsel på 24,1 mio. kr. til en række uafsluttede anlægsarbejder.

I forhold til balanceforskydninger ansøges der om overførsel på 5,6 mio. kr. Derudover ansøges der om overførsel på 1,7 mio. kr. vedrørende tilskudsmoms.

DECENTRALISERINGSGRUNDLAGET

Jævnfør decentraliseringsgrundlaget kan overskud op til 10 procent af rammen samt underskud på maksimalt 5 procent af rammen overføres. Underskud på mere end 5 procent skal forelægges politisk.

Det forudsættes ved overførsel af overskud, at aktivitets- og serviceniveauet er opfyldt.

Overførsler over 2 mio. kr. vil kun kunne overføres efter konkret politisk stillingtagen.

Økonomi

Fremgår af sagsfremstillingen.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om kommunernes styrelse.

Indstilling

Administrationen indstiller

- at de foreslåede budgetoverførsler fra 2025 til 2026 godkendes

Beslutning

Indstilles godkendt.

Imod stemte Birthe Lauridsen, Enhedslisten, idet anlæggene ikke er fornuftige.

Behandlingsplan

Sagen afgøres af byrådet.

Bilag

Bilag - overførsler drift

Bilag - overførsler anlæg&finansielle

Punkt 6: Regnskab 2025

00.32.10-000-1-25

Sagsresumé

Oversendelse af regnskab og årsberetning for 2025 til revisionens viderebehandling.

Regnskabet viser et samlet overskud på knap 46 mio. kr., hvor der i det oprindelige budget var forudsat et underskud på knap 11 mio. kr.

På trods af det positive regnskabsresultat endte året med et samlet kassetræk på godt 38 mio. kr., hvilket især skyldes en lavere lånoptagelse end forudsat i budgettet.

Sagsfremstilling

Driftsresultatet efter renter viser et overskud på godt 220 mio. kr., hvilket er væsentligt højere end oprindeligt budgetteret. Afvigelsen skyldes primært lavere driftsudgifter end budgetteret, både på serviceudgifter og øvrige driftsudgifter.

Regnskabet viser i hovedtal følgende:

(mio. kr.)	Oprindeligt budget 2025	Korrigeret budget 2025	Regnskab 2025
Indtægter	-4.284,1	-4.241,3	-4.258,0
Driftsudgifter	4.161,5	4.144,6	4.024,9
Renter	12,8	12,1	13,0
Driftsresultat efter renter	-109,8	-84,7	-220,1
Anlægsudgifter	120,3	201,7	174,6
Resultat i alt	10,5	117,0	-45,5

Note: Minus = indtægt/overskud

Indtægterne udgjorde 4.258 mio. kr., hvilket er 26 mio. kr. lavere end det oprindelige budget. Afvigelsen skyldes dels en negativ midtvejsregulering og dels tilbagebetaling af efterreguleret ejendomsskat.

De samlede driftsudgifter udgjorde godt 4.025 mio. kr., hvilket er cirka 137 mio. kr. lavere end oprindeligt budgetteret. Mindreforbruget fordeler sig omtrent ligeligt mellem serviceudgifter og øvrige driftsudgifter. Børne- og Skoleudvalget har haft et mindreforbrug på knap 24 mio. kroner i forhold til det vedtagne budget. Mindreforbruget skyldes primært lavere udgifter til tandpleje og dagtilbud. Også på Social- og Arbejdsmarkedsudvalgets område er der et væsentligt mindreforbrug sammenlignet med det vedtagne budget – i alt 67 mio. kroner. Det kan især henføres til lavere udgifter på arbejdsmarkedsområdet, herunder udgifter til varig forsørgelse. Endelig har Økonomi- og Erhvervsudvalget et mindreforbrug på godt 41 mio. kroner. Det hænger blandt andet sammen med, at bevillingsreserven på knap 29 mio. kroner er placeret på udvalgets område, og at der generelt har været midler, som det ikke har været muligt at anvende i årets løb.

Anlægsudgifterne udgjorde knap 175 mio. kr., hvilket er højere end det oprindelige budget. Merforbruget på anlæg skyldes især, at flere anlægsprojekter var blevet overført fra 2024 til 2025.

Samlet set viser regnskabet et overskud på knap 46 mio. kr. Det er væsentligt bedre end det oprindeligt budgetterede underskud. I forhold til oprindeligt budget var der mindre lånoptag, men samtidig flere anlægsudgifter, hvilket giver et samlet kassetræk på godt 38 mio. kr.

LIKVIDE ÆNDRINGER

Den gennemsnitlige likviditet udgjorde ved udgangen af 2025 godt 124 mio. kr., hvilket er cirka 16 mio. kr. lavere end ved udgangen af 2024. Gennemsnitslikviditeten faldt i årets første halvår med knap 32 mio. kr., primært som følge af tilbagebetaling af efterregulerede ejendomsskatter. I andet halvår steg gennemsnitslikviditeten (opgjort over 12 måneder) igen som følge af en ekstraordinær likviditetstilførsel i form af et lån på knap 70 mio. kr. optaget i slutningen af 2024.

Den bogførte kassebeholdning udgjorde ved årets start minus 17,2 mio. kr. og faldt til minus 55,4 mio. kr. ved årets udgang, svarende til et samlet kassetræk på 38,2 mio. kr. i 2025.

SERVICEUDGIFTER I FORHOLD TIL SERVICERAMMEN

Det endelige regnskab for 2025 viser samlede serviceudgifter på 2.783 mio. kr. Det er er 64 mio. kr. under kommunens serviceramme på 2.847 mio. kr.

KL's seneste prognose viser, at den samlede kommunale serviceramme forventes overholdt, og der forventes derfor ikke sanktioner over for kommunerne.

BEFOLKNINGSREGNSKAB

Lolland Kommune er den eneste kommune i Danmark, der siden kommunesammenlægningen i 2007 har haft en vedvarende befolkningstilbagegang. I 2024 og 2025 har kommunen mistet henholdsvis 510 og 589 borgere.

Flyttebalancen udgør en af de større udfordringer, hvor Lolland Kommune i 2025 havde en negativ flyttebalance på 414 borgere.

Tilflytningen var med 1.407 personer den laveste i hele perioden siden 2007, mens 1.821 borgere fraflyttede kommunen. Nettotilflytningen er dermed på det laveste niveau siden 2013.

Økonomi

Fremgår af sagsfremstillingen.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om kommunernes styrelse.

Høring/Udtalelse

Administrationen indstiller, at regnskabet og årsberetningen for 2025 oversendes til revisionens viderebehandling.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Afgøres af Byrådet.

Bilag

Bilag 1_årsberetning 2025_print

Bilag 2_regnskabsbemærkninger 2025

Punkt 7: Midler til finansiering af regeringens børnepakke

00.01.00-A00-19-25

Sagsresumé

Med denne sag beslutter Børne-, Skole-, Fritids-, og Kulturudvalget udmøntningen af de midler, som Lolland Kommune modtager i 2026 til indfasning af regeringens børnepakke.

Sagsfremstilling

Med Finansloven for 2026 indgået mellem Regeringen og Det Konservative Folkeparti følger en række ændringer, der vedrører det kommunale dagtilbudsområde.

Aftalen indbærer en børnepakke, som indeholder en ny beregningsmodel for opgørelse af minimumsnormeringer i dagtilbud, en reduceret forældrebetaling i dagtilbud og højere takster til private daginstitutioner og private pasningsordninger.

Tiltagene indføres igennem 2026, og forventes at træde i kraft ved lovvedtagelse per 1. januar 2027. Landets kommuner kompenseres økonomisk fra 2026 og frem for at understøtte indfasningen af ændringerne.

Ny beregningsmodel for minimumsnormeringer

I den nuværende beregningsmodel tæller ledere med i normeringsopgørelsen med 85 procent af deres ansættelse. Fra 2027 og frem skal ledere ikke længere tælles med i normeringsopgørelsen.

Dette betyder, at der på landsplan skal fraregnes ca. 2.900 årsværk i normeringsopgørelsen, som skal erstattes med pædagogisk personale. For Lolland Kommune skal der fraregnes ca. 10 årsværk, som skal erstattes med pædagogisk personale for at fastholde samme beregnede normering.

Reduceret forældrebetaling og tilskud til private daginstitutioner og private pasningsordninger

Forældrenes betalingsandel for en plads i dagtilbud er bestemt i dagtilbudsloven. Loven siger, at kommunen skal yde et tilskud til forældre på mindst 75 procent af kommunes bruttoudgift til at drive dagtilbud, hvilket betyder, at forældrene maksimalt må betale 25 procent.

Med aftalen nedsættes den maksimale forældrebetaling til 21,3 procent.

Der udregnes en forældrebetaling per tilbudstyperne dagpleje, vuggestue og børnehave.

Kommunerne skal yde et tilskud til private daginstitutioner og private pasningsordninger på baggrund af kommunes udgifter til at drive egne dagtilbud. Da kommunes samlede udgift stiger, når forældrebetalingen sættes ned, skal kommunerne yde et højere tilskud til private daginstitutioner og private pasningsordninger.

Indfasning og økonomi

Det er aftalt mellem Kommunernes Landsforening og Børne- og Undervisningsministeret, at kommunerne i indfasningsåret ikke må sætte forældrebetalingen op, selvom kommunes udgifter øges, og der dermed er en højere udgift til grundlag for beregningen af forældrebetaling. Det er ligeledes aftalt, men ikke et krav, at kommunerne i videst muligt omfang, skal nedsætte forældrebetalingen i 2026.

Det er aftalt, at kommunerne i 2026 skal tage højde for compensation til private daginstitutioner og private pasningsordninger i samme takt, som kommunerne øger deres egne udgifter.

Der er på landsplan afsat 1,6 mia. kr., hvoraf Lolland Kommune modtager 7,3 mio. kr. Midlerne udmøntes direkte til kommunerne på baggrund af andelen af borgere i alderen 0 til 5 år.

Administrationens forslag til indfasning af ny lovgivning

Administrationen finder det hensigtsmæssigt, at implementere de forventede lovændringer allerede i 2026. Det vil både tilgodese kommunens borgere med en lavere forældrebetaling, samt give kommunens daginstitutioner et retvisende billede af, hvorledes deres økonomi ser ud fremadrettet. Alternativt kan den nuværende forældrebetaling fastholdes i 2026

inden for aftalens rammer, og dermed kan der tilføres flere midler til kommunens daginstitutioner, hvilket dog alene vil gælde i 2026.

En fuld indfasning vil have følgende økonomisk påvirkning i 2026:

Ændret normeringsopgørelse - tilførelse af lønmidler til daginstitutioner: 5,31 mio. kr

Reduceret forældrebetaling, friplads- og søskendetilskud: 3,49 mio. kr

Øget tilskud til private daginstitutioner og pasningsordninger: 1,12 mio. kr.

I alt 9,92 mio. kr. hvoraf 7,3 mio. kr. finansieres af staten og 2,62 mio. kr. som i udgangspunktet finansieres af budgetrammen på politikområdet "Dagtilbud".

Oversigt over takstændringer

Forældrebetaling:

Takst per måned	Nuværende	Ny	Forskel
Dagplejen	3.485	2.950	-535
Vuggestue	4.274	3.642	-632
Børnehave	2.416	2.064	-352

Administrationen anbefaler, at de nye takster implementeres i 2026 med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2026.

Tilskud til private daginstitutioner og private pasningsordninger:

Tilbudstype	Nuværende årlig takst	Ny årlig takst	Forskel
Private 0-2 år	152.199	158.709	6.510
Private 3-5 år	93.580	98.147	4.567
Privat pasning 0-2 år	94.022	98.094	4.072
Privat pasning 3-5 år	65.228	68.639	3.411

Administrationen anbefaler, at de nye takster implementeres i 2026 med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2026.

Da der er tale om en ændring i de kommunale takster samt ansøgning om tillægsbevilling, afgøres sagen af byrådet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Børne-, Skole-, Fritids-, og Kulturudvalget

1. Godkender udmøntningen af midler fra Regeringens børnepakke
2. Ansøger Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet om en tillægsbevilling på 7,30 mio. kr. finansieret af tilskuddet fra staten
3. Godkender, og oversender til Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet, reviderede takster på daginstitutionsområdet

Tidligere beslutning

Beslutning fra Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget , den 9. marts 2026, punkt 5:

Alle indstillingspunkter godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget
Økonomi- og Erhvervsudvalget
Byrådet

Bilag

Brev til kommunerne om dagtilbud

Borgmesterbrev om finanslovsaftale om ændring af opgørelsen af minimumsnormeringer og forældrebetaling i dagtilbud

Punkt 8: Forslag til plan for arbejdet med kommende plan- og udviklingsstrategi

00.01.00-P22-6-25

Sagsresumé

Sagen er en godkendelsessag, hvor Økonomi- og Erhvervsudvalget bedes godkende en plan for arbejdet med den kommende plan- og udviklingsstrategi.

Sagsfremstilling

Byrådet skal jf. lovgivningen senest to år efter deres tiltræden vedtage en plan for kommunens udvikling i et 10-12 årigt perspektiv. I Lolland kommune er der i den forbindelse tradition for at udarbejde en helhedsorienteret plan- og udviklingsstrategi.

Vedlagte notat præsenterer et forslag til en proces for dette arbejde, der indebærer et samlet kick-off for PUS2027 og Budget2026 i april, tre politiske temadrøftelser i hhv. juni, september og november samt offentlig høring og forventet vedtagelse i hhv. foråret og efteråret 2027.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Planloven pålægger ethvert byråd at vedtage en planstrategi senest to år efter deres tiltræden.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Økonomi- og Erhvervsudvalget godkender det fremlagte forslag til proces for arbejdet med den kommende plan- og udviklingsstrategi med henblik på videre behandling i byrådet.

Beslutning

Godkendt med afholdelse af borgermøde.

Behandlingsplan

Økonomiudvalget og byrådet

Bilag

Forslag til proces for udarbejdelse og vedtagelse af kommende plan- og udviklingsstrategi

Punkt 9: Godkendelse af ydelse af frivillige lån til beboerindskud til almene boliger med ibrugtagning før 1. april 1964

03.00.00-A26-1-26

Sagsresumé

Kommunen yder efter gældende regler pligtssige lån til beboerindskud til boligsøgende i almene boliger opført efter 1. april 1964. For almene boligafdelinger opført før 1. april 1964 er der ikke en tilsvarende lovbestemt pligt for kommunen til at yde lån til beboerindskud. Kommunen har dog mulighed for at yde såkaldte frivillige lån til beboerindskud i disse afdelinger.

Godt ¼ af kommunens almene familieboliger er fra denne periode og Byrådet skal tage stilling til, hvorvidt kommunen fremadrettet skal tilbyde frivillige lån til beboerindskud i almene boligafdelinger, som er opført før 1. april 1964.

Sagsfremstilling

Beboerindskud er det engangsbeløb, som en lejer skal betale ved indflytning i en almen bolig. Beboerindskuddet tjener det formål, at det er en lille del af finansieringen af boligbyggeriet, men er ved fraflytning også en sikkerhed for boligorganisationen, så fx betaling af skyldig leje, vedligeholdelse og istandsættelse af boligen kan dækkes.

Beboerindskudsloven er den lovenemulighed, som kommunen har for at hjælpe økonomisk dårligt stillede boligsøgende, så de har mulighed for at få et lejemål i en almen bolig, selvom de ikke selv har midlerne til at betale beboerindskuddet. Kommunens pligt til beboerindskud forudsætter som udgangspunkt, at den almene bolig første gang er taget i brug den 1. april 1964 eller senere kombineret med en betingelse om, at husstandens bruttoindkomst på indflytningstidspunktet ikke er højere end en fastsat indkomstgrænse.

For almene boligafdelinger opført før 1. april 1964 er der ikke en tilsvarende lovbestemt pligt for kommunen til at yde lån til beboerindskud. Kommunen har dog mulighed for at yde såkaldte frivillige lån til beboerindskud i disse afdelinger. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte generelle retningslinjer for, hvornår og på hvilke vilkår frivillige lån kan ydes, så længe disse overholder forvaltningsretlige principper som lighedsgrundtningen og proportionalitetsprincippet. Der skal altid foretages en konkret og individuel vurdering af ansøgerens økonomiske og personlige forhold.

Sagen lægger op til at en evt. ordning omkring frivillige lån vil blive administreret inden for rammerne af den eksisterende administration af beboerindskudsloven, og at tildelingskriterierne vil fastlægges, således at de følger kriterier for tildeling af pligtlån.

Det er typisk i de lidt ældre afdelinger, at der har været gennemført eller påbegyndt en fysisk omdannelse (aktuelt Rosnæs, Sognefogedvænget, Birkevænget, Klåvervænget og Rosenparken – de 3 sidstnævnte rummer byggeafsnit med ibrugtagning før 1. april 1964). De fysiske helhedsplaner, der omdanner områderne har til formål at sikre attraktive boligområder med en tidssvarende boligstandard, men medfører ofte huslejestigninger og dermed også højere beboerindskud ved genudlejning.

Manglende adgang til indskudsloven kan udgøre en barriere for, at økonomisk svagere borgere kan efterspørge disse boliger, hvilket kan påvirke den sociale balance og kommunens anvisningsmuligheder.

Formålet med at yde frivillige lån til beboerindskud i afdelinger fra før 1. april 1964 er således at:

- understøtte, at også økonomisk svagere borgere har adgang til disse boliger (dog forudsat de opfylder boligstatens halvdelregel, hvor der lægges vægt på at husstandens samlede udgifter ikke må overstige husstandens samlede bruttoindkomst),
- sikre en bred og balanceret beboersammensætning,
- understøtte effekten af gennemførte fysiske helhedsplaner,
- styrke kommunens muligheder for boligsocial anvisning, og
- bidrage til en hensigtsmæssig udnyttelse af den almene boligmasse.

På bilaget findes en oversigt over de respektive byggeafsnit. Det er i disse afdelinger en ordning med frivillige lån, vil være relevant.

Å

Åkonomi

Frivillige beboerindskudslÅ¥n finansieres af kommunen, men betragtes som langfristede tilgodehavender, der tilbagebetales af lÅ¥ntageren i henhold til gÅ¥ldende regler for pligtlÅ¥n. De Åkonomiske konsekvenser ved indfÅ¥relse af ordningen vil selvsagt afhÅ¥nge af antallet af lÅ¥n, lÅ¥nernes stÅ¥rrelse, og tilbagebetalingsforlÅ¥bet.

Å

PlanmÅ¥ssige forhold/Lovgrundlag

Lov om individuel boligstÅ¥tte Å§Å§55-59 og Å§64b

HÅ¥ring/Udtalelse

Sagen har vÅ¥ret i intern hÅ¥ring i sektor Arbejdsmarked og Borgerservice.

Indstilling

Det indstilles, at ByrÅ¥det via Åkonomi- og Erhvervsudvalget godkender, at der etableres en kommunal ordning, hvorefter kommunen kan yde frivillige lÅ¥n til beboerindskud i almene boligafdelinger, som er opfÅ¥rt fÅ¥r 1. april 1964.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

ÅKE-BY

Bilag

Bilag - oversigt over almene boligafsnit med ibrugtagning før 1. april 1964

Punkt 10: Godkendelse af skema A for 42 almene familiebolig på Namsosvej i Maribo

03.02.10-P19-1-26

Sagsresumé

Lejerbo Lolland har fremsendt ansøgning om Skema A-godkendelse for opførelse af almene familieboliger på Namsosvej i Maribo.

Projektet omfatter opførelse af i alt 42 almene boliger fordelt på rækkehuse og etageboliger samt tilhørende fællesfaciliteter, parkering og friarealer.

Kommunalbestyrelsen skal i henhold til almenboligloven tage stilling til projektets godkendelse på Skema A-niveau, herunder den foreløbige anskaffelsessum, kommunal grundkapital og den overordnede projektudformning.

Sagsfremstilling

Namsosvej 9 i Maribo blev i maj 2024 udbudt til alment boligprojekt og der var 3 lokale boligforeninger, der bød. Det daværende Økonomi- og Erhvervsudvalg udpegede Lejerbo som vinder. Efter udbuddet og udpegningen, er grundstykket ved den kommunale institution Børnebakken blevet udstykket, der er udarbejdet lokalplan for boligområdet og der er screenet for bilag IV-arter.

Projektet opføres på en grund på 6.512 m² og disponeres som en parkbebyggelse bestående af fem boliglænger med mindre forskydninger, der skaber varierede opholdsrum og adgangsforhold. Boligerne fordeler sig som:

- 12 stk. 4-værelses rækkehuse á 110 m²
- 15 stk. 2-værelses lejligheder á 70 m²
- 15 stk. 3-værelses lejligheder á 90 m²

Samlet bruttoetageareal udgør 3.907 m².
Bebyggelsesprocenten udgør 60 %.

Boligerne opføres i 1–2 etager (rækkehuse i 2 plan) med private terrasser eller altaner. Der etableres et fælleshus, som fungerer som bebyggelsens sociale samlingspunkt.

Bebyggelsen er disponeret med fokus på:

- Optimal solorientering (sydvestvendte opholdsrum og udearealer)
- Støjafskærmning mod nærliggende erhverv
- Veldefinerede private og fælles opholdsarealer
- Bevarelse af eksisterende bevaringsværdige træer

Fælleshuset er strategisk placeret som støjbuffer mod varegård og samtidig som socialt samlingspunkt. Arkitekturen kombinerer murede facader og træbeklædning med saddeltage. Der arbejdes med lyse materialer og variation i facadeudtryk for at sikre et moderne, men stedstilpasset arkitektonisk udtryk.

Totalrådgiver er Arkitema, og ingeniørrådgiver er COWI.

Projektet har fokus på bæredygtige løsninger, og der er lagt op til at der benyttes genbrugs mursten fx fra nedrivning af Birkevænget i Nakskov (såfremt der er et tilstrækkeligt antal og de har den fornødne styrke), træbeklædning i varmebehandlet træ, regnvandsbede til lokal afledning af regnvand (LAR), græsarmering på parkeringsarealer for øget nedsivning og bevarelse og supplerende af eksisterende beplantning. Tagene udføres med tagpap af hensyn til lav CO₂-belastning.

Friarealerne indrettes som grønne, parklignende områder mellem bebyggelsens længer med private terrasser afskærmet med hække, fælles opholdsarealer med borde/bænke og grillplads, mindre legearealer, regnvandsbede med biodivers beplantning, stiforbindelser gennem bebyggelsen. Friarealerne understøtter således både ophold, leg og uformelle møder mellem beboerne.

Der etableres desuden 48 parkeringspladser, herunder 1 handicapplads, svarende til gælde parkeringsnorm med 1½ plads pr. rækkehus og 1 plads pr. etagebolig. Tilkørsel sker fra Namsosvej via T-formet adgangsvej, som samtidig fungerer som

vendeplads for renovation og redningskøretøjer.

Affaldshåndtering etableres enten som nedgravede beholdere eller i lukkede skure i dialog med forsyningsselskabet.

Boligsammensætningen med 2-, 3- og 4-værelses boliger tilgodeser enlige og par, små og mellemstore familier samt seniorer med behov for tilgængelige boliger. Etageboligerne indrettes med mulighed for fuld tilgængelighed. Projektet vurderes således at understøtte kommunens boligstrategi ved at tilføre moderne, attraktive almene familieboliger i Maribo. Projektet er således arkitektonisk velbearbejdet og tilpasset området, understøtter bæredygtige løsninger og klimatilpasning og tilfører Maribo varierede og tidssvarende almene boliger, der overholder gældende parkeringsnorm og disponeringskrav.

Økonomi

De enkelte bestanddele i skema A fordeler sig i t.kr. således:

Grundudgifter i alt: 6.500

Entrepriseudgifter i alt: 71.432

Omkostninger i alt: 16.357

Gebyrer i alt: 1.392

Driftsresultat i byggeperioden: 0

Samlet anskaffelsessum i alt: 95.681

Den foreløbige anskaffelsessum estimeres således til at udgøre i alt 95.681.000 kr. Finansieringen forudsættes sammensat i henhold til almenboligloven, nemlig via:

- 88 % realkreditlån: 84.199.280 kr.
- 10 % kommunal grundkapital: 9.568.100 kr.
- 2 % beboerindskud: 1.913.620 kr.

Den kommunale grundkapital udgør 10 % af den godkendte anskaffelsessum og indarbejdes i kommunens anlægsbudget i henhold til gældende regler.

Der har på nuværende tidspunkt ikke været afholdt udbud af realkreditlån og byggelån.

Det foreløbige gennemsnitlige huslejeniveau er beregnet til 1.061 kr. pr. m².

Projektet har endnu ikke været i udbud. Det forventes at blive udbudt i totalentreprise med tildelingskriteriet økonomisk mest fordelagtigt.

Byggeperioden forventes at løbe over ca. 18 mdr. i forlængelse af en detailprojekteringsfase på ca. 4 mdr. efter skema B. Byggeriet forventes opstartet ultimo 2027 og afleveres således forventeligt primo 2029.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om almene boliger, herunder §115

Høring/Udtalelse

Skema A og projektet er godkendt af Lejerbos bestyrelse 3. marts 2026

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet via Økonomi- og Erhvervsudvalget:

1. Godkender Skema A for opførelse af 42 almene familieboliger på Namsosvej 9 i Maribo.
2. Godkender den foreløbige anskaffelsessum.
3. Godkender kommunal grundkapital på 10 % af den godkendte anskaffelsessum, som foreslås bevilliget via kassetræk (forventeligt 2028).

4. Godkender at kommunen overfor staten påtager sig regarantiforpligtelse på den del af realkreditlånet, som har pantsikkerhed udover 60 % af ejendomsværdien. Garantiprocenten er endnu ikke kendt.
5. Bemyndiger administrationen til at arbejde videre med projektet frem mod Skema B.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

ØKE-BY

Bilag

Bilag 1 - skema A.pdf

bilag 2 - Projektbeskrivelse, Namsosvej Maribo.pdf

Bilag 4 - Referat_organisationsbestyrelsesmøde.pdf

Bilag 3 - følgeskrivelse.pdf

Punkt 11: Lokale Erhvervspræstationer 2026

00.17.00-G01-1-26

Sagsresumé

Iris Group har udgivet deres årlige rapport om lokale erhvervspræstationer (bilag) hvor Lolland er gået frem fra en placering som nummer 50 til nummer 42. Det er fjerdebedst i Region Sjælland.

Placeringen på underkriterierne er

- Arbejdspladser, indkomst og produktivitet: 29 (Nr. 2 i regionen)
- Iværksætteri og vækstvirksomheder: 78 (nr. 16 i regionen)
- Eksport: 17 (nr. 2 i regionen)

Sagen her giver et resume af Lollands lokale erhvervspræstationer

Sagsfremstilling

Lolland Kommune rykker i årets måling af Lokale Erhvervspræstationer markant frem og forbedrer sin samlede placering fra nr. 50 til nr. 42 blandt landets 94 kommuner. En fremgang på otte pladser er bemærkelsesværdig i et indeks, hvor forskellene ofte er relativt små, og hvor placeringer derfor normalt kun ændrer sig gradvist. Årets resultat viser samlet set, at Lollands erhvervsudvikling bevæger sig i en positiv retning.

Fremgangen er først og fremmest drevet af en tydelig styrkelse af kommunens erhvervsøkonomiske fundament. På underindekset for arbejdspladser, indkomst og produktivitet rykker Lolland ni pladser frem – fra nr. 38 til nr. 29 (side 8). Dette underindeks vægter 40 procent af den samlede score (jf. side 4) og omfatter blandt andet antallet af private årsværk pr. indbygger, antallet af virksomheder pr. indbygger, andelen af højproduktive virksomheder og den gennemsnitlige erhvervsindkomst

Når Lolland forbedrer sin placering her, er det derfor et udtryk for, at de eksisterende virksomheder samlet set skaber beskæftigelse, indkomst og produktivitet på et mere konkurrencedygtigt niveau end tidligere. Lolland kommune placerer sig nu i den øverste tredjedel nationalt på dette område, hvilket er en væsentlig styrkeposition.

Også på eksportområdet står Lolland stærkt. Kommunen forbedrer sin placering fra nr. 21 til nr. 17 (side 12) og ligger dermed i top-20 nationalt. Eksportindekset måler både andelen af eksportaktive virksomheder og eksportværdien pr. arbejdssted samt udviklingen heri, og området vægter 20 procent af den samlede score. I en regional sammenhæng placerer Lolland sig blandt de stærkeste kommuner i Region Sjælland og overgår blandt andet både Køge og Greve på eksportplaceringen

Det peger på en erhvervsstruktur med en betydelig international orientering og virksomheder, der er konkurrencedygtige på markeder uden for Danmark. Eksport fremstår således som en tydelig og strategisk vigtig styrkeposition for kommunen.

Det område, hvor Lolland fortsat har et udviklingspotentiale, er iværksætteri og vækstvirksomheder. Lolland kommune forbedrer ganske vist sin placering fra nr. 87 til nr. 78, men ligger fortsat i den nederste del af den samlede rangliste på dette underindeks (side 10). Iværksætterindekset, som ligeledes vægter 40 procent af den samlede score, omfatter blandt andet iværksætterraten, overlevelseshæften for nye virksomheder, jobskabelsen i nye virksomheder og andelen af vækstvirksomheder

Den relativt lave placering indikerer, at erhvervsudviklingen i Lolland i høj grad bæres af eksisterende virksomheder, mens dynamikken blandt nye og hurtigt voksende virksomheder fortsat er begrænset. Samtidig viser rapporten, at flere andre kommuner i Region Sjælland – eksempelvis Køge og Sorø – har haft markante løft på dette område (Køge Kommune: nr. 45 - tidligere nr. 78 og Sorø Kommune: nr. 51 - tidligere nr. 82), hvilket understreger, at der regionalt er bevægelse og konkurrence om iværksætttermiljøer og vækst.

Samlet set tegner rapporten fra Iris Group et billede af en Lolland Kommune, der styrker sit erhvervsgrundlag og bevæger sig frem i den nationale rangordning. Administrationen konkluderer, at Lolland fremstår med en solid og forbedret erhvervsøkonomisk base, stærk eksport og en positiv udvikling på arbejdspladser og produktivitet. Samtidig peger analysen også på et klart strategisk fokuspunkt i forhold til at styrke iværksætteri og udviklingen af flere vækstvirksomheder.

Da indekset bygger på objektive erhvervsdata fra Danmarks Statistik og måler den faktiske erhvervsudvikling, kan resultaterne være et godt grundlag for politiske prioriteringer. Årets måling indikerer, at Lolland Kommune står på et stærkere erhvervsmæssigt fundament end tidligere, og at der er et godt afsæt for at arbejde videre med at omsætte den eksisterende erhvervsstyrke til øget iværksætterdynamik og fremtidig vækst.

Økonomi

Ingen

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Ingen

Indstilling

Administrationen indstiller:

At; sagen tages til orientering

Beslutning

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Økonomi- og Erhvervsudvalget

Bilag

Lokale-Erhvervspraestationer-2026.pdf

Punkt 12: Udlændinge- og Integrationsministeriets afsluttende brev vedrørende beretning om revision af Lolland Kommunes sociale årsregnskab for 2024

15.40.00-Ø36-1-26

Sagsresumé

Denne sag fremlægges til orientering i Byrådet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har d. 18. december 2024 fremsendt afsluttende brev (tidligere kaldet decisionskrivelse) vedrørende beretning om revision af de dele af kommunens regnskab for 2024, der vedrører ydelser og tilskud på ministeriets område.

Ministeriet noterer sig, at revisor i sin gennemgang af Lolland Kommunes sagsbehandlings-praksis ikke har fundet væsentlige fejl og mangler i stikprøveresultaterne, der vedrører ministeriets område.

Sagsfremstilling

Ministeriet finder det tilfredsstillende, at revisor ikke har fundet væsentlige fejl og mangler i revisionen af Lolland Kommunes årsregnskab for 2024 for ordninger, der vedrører ydelser og tilskud på Udlændinge- og Integrationsministeriets område samt, at revisor vurderer, at der generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler.

Der er ingen uafklarede forhold vedrørende revisionen for 2023.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet tager det afsluttende brev til efterretning.

Beslutning

Indstilles, at orientering tages til efterretning.

Behandlingsplan

Udvalget for Social og Arbejdsmarked

Udvalget for Økonomi og Erhverv

Byrådet

Bilag

UIM. Afsluttende brev 2024

Punkt 13: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings afsluttende brev vedrørende revision af de sociale regnskaber for 2024 på områder med statsrefusion for Lolland Kommune

15.00.00-Ø36-1-26

Sagsresumé

Denne sag fremlægges til orientering i Byrådet.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har d. 18. december 2025 fremsendt afsluttende brev (tidligere kaldet decisionsskrivelse) vedrørende afslutningen af den årlige gennemgang af kommunens revisionsresultater for de områder, hvor kommunen modtager statsrefusion eller tilskud fra Beskæftigelsesministeriet. Det er sket med udgangspunkt i revisionsresultaterne indberettet til STAR og revisors bemærkninger.

Gennemgangen viser, at revisionen af regnskabet ikke har givet anledning til forbehold eller revisionsbemærkninger på ministeriets område, og efter vores vurdering har Lolland Kommune et tilfredsstillende revisionsresultat.

Sagsfremstilling

Styrelsen bemærker, at revisor har konstateret fejl i stikprøvesager på de kommunespecifikke kontrolpunkter, hvoraf nogle af fejlene er systematiske, men også at ingen af fejlene har refusionsmæssig betydning.

Revisor har fundet systematiske fejl på følgende hovedkonti i finansloven:

- 17.32.01 Kommunal medfinansiering af dagpenge ved arbejdsløshed
- 17.35.22 Ressourceforløbsydelse
- 17.38.11 Dagpenge ved sygdom

Revisor har anbefalet opfølgning på nogle af områderne. STAR har tiltro til, at områderne vil være på plads ved næste års revision og noterer, at revisor vil følge op ved næste års revision.

Der er ingen uafklarede forhold vedrørende revisionen for 2023.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet tager det afsluttende brev til efterretning.

Beslutning

Indstilles, at orientering tages til efterretning.

Behandlingsplan

Udvalget for Social og Arbejdsmarked

Udvalget for Økonomi og Erhverv

Byrådet

Bilag

STAR. Afsluttende brev 2024

Punkt 14: Harmonisering af Integrationsrådets og Udsatterådets forretningsordener

15.40.00-A21-1-26

Sagsresumé

Denne sag fremlægges til beslutning i Byrådet.

På baggrund af et politisk ønske har administrationen harmoniseret de meget forskellige forretningsordener for de to sideordnede råd: Integrationsrådet og Udsatterådet.

Sagsfremstilling

Enretningen af rådernes forretningsordener tager udgangspunkt i, at begge råd skal kunne konstituere sig selv og selv vælge en formand blandt rådets medlemmer.

Hidtil har Udsatterådets formand været valgt af og blandt medlemmerne af udvalget for Social og Arbejdsmarked, men Integrationsrådet selv har valgt formand blandt rådets medlemmer.

De to forretningsordener er blevet blevet harmoniserede, så de med undtagelse af formålsparagrafferne (§ 1) og paragrafferne om rådernes sammensætning (§ 2) samt antallet af årlige ordinære møder (§ 5) har det samme regelsæt og fremstår ensartede.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet drøfter og godkender de to forretningsordener.

Beslutning

Indstilles godkendt med protokollering fra Social- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Behandlingsplan

Udvalget for Social og Arbejdsmarked

Udvalget for Økonomi og Erhverv

Byrådet

Bilag

Udkast til forretningsorden for Lolland Integrationsråd (marts 2026)

Udkast til forretningsorden for Lolland Udsatteråd (marts 2026)

Punkt 15: Beslutning om forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og serviceorganisation for 16 kommuner i KKR Sjælland

00.00.00-A00-3-26

Sagsresumé

Cybersikkerhed var et centralt tema i årets økonomiforhandlinger. Det blev aftalt i økonomiaftalen (ØA26), at kommunerne senest den 1. januar 2027 skal etablere 4-5 kommunale it-serviceorganisationer med geografisk udgangspunkt i de fire regioner. Alternativt vil regeringen arbejde for at lovgive om det.

Byrådet forelægges oplæg til beslutning om, at Lolland Kommune indgår i forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og serviceorganisation for 16 kommuner i KKR Sjælland.

Sagsfremstilling

Baggrund - Aftale om kommunernes økonomi for 2026 (ØA26)

Følgende fremgår af ØA26:

”Kommunerne står over for en stadig mere kompleks cybertrussel. Erfaringer fra nabolande viser, at det kan have konkrete og alvorlige konsekvenser, hvis en kommune rammes af et cyberangreb. Samtidig oplever flere kommuner udfordringer med at rekruttere de rette it-specialistkompetencer. - Erfaringer fra både staten og kommunerne viser, at en samling af den basale it-drift (servere, netværk mv.) kan øge cybersikkerheden gennem professionalisering, øget specialisering og større faglige miljøer.

Erfaringerne viser også, at samling af den basale it-drift kan afhjælpe rekrutteringsudfordringer samt bidrage til økonomiske skalafordele. - Der er på den baggrund enighed om, at kommunerne senest d. 1. januar 2027 vil etablere sig i nye, tværkommunale samarbejder i form af 4-5 kommunale it-serviceorganisationer med geografisk udgangspunkt i de fire regioner. De nye it-serviceorganisationer oprettes som kommunale enheder og vil inden udgangen af 2027 overtage kommunernes drift af server- og netværksinfrastruktur. Parterne har en fælles ambition om, at enhederne herefter også gradvist overtager driften af brugerstyring og monitorering, pc'er og øvrigt slutbrugerudstyr samt servicedesk og support frem mod 2030 og vil løbende drøfte fremdriften i arbejdet.

Såfremt kommunerne ikke inden den 1. januar 2027 har etableret sig i nye it-serviceorganisationer, vil regeringen søge Folketingets tilslutning til at fastsætte nærmere kriterier for en afgrænsning af de nye enheder”

Regeringen og KL er desuden enige om, at det er ambitionen, at de fælleskommunale enheder frem mod 2030 skal overtage driften af de øvrige dele af kommunernes basis IT (fx brugerstyring, slutbrugerudstyr mv.). Kommunerne skal selv finde finansiering til etablering af de nye enheder. I aftalen imellem regeringen og KL er der afsat 195 mio. kr. til løft af anlægsrammen (med 45 mio. kr. i 2026 og 50 mio. kr. årligt i [2027-2029](#)) og en tilhørende anlægslånepulje på 390 mio. kr. (fordelt på 90 mio. kr. i 2026 og 100 mio. kr. i [2027-2029](#)) til etablering af IT-serviceorganisationerne. Der er desuden enighed om, at samlingen af kommunernes drift af basis-it kan tilvejebringe et potentiale på 210-265 mio. kr. årligt, som fastholdes i kommunerne, jf. <https://www.kl.dk/oekonomi-og-administration/oekonomi-og-styring/oekonomiaftaler>

Igangværende initiativer i implementeringen

KL har igangsat en række initiativer for at understøtte implementeringen. Nogle i samarbejde med regeringen. Det nationale arbejde forventes at tilvejebringe væsentlige dele af grundlaget for arbejdet med etablering af en fælles enhed i KKR Sjælland

Samarbejde om en fælles it-drift- og serviceorganisation for 16 kommuner i KKR Sjælland

KKR Sjælland og kommunaldirektørkredsen (K17) har i efteråret/vinteren 2025 fulgt opstart af arbejdet og haft indledende drøftelser om mulighederne for samarbejde mellem kommunerne i KKR Sjælland.

Der er administrativt enighed blandt 16 kommuner (Solrød indgår i andet samarbejde) om at lægge op til kommunalbestyrelsernes beslutning at forpligte sig til at samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og serviceorganisation.

Hvis Lolland Kommune giver tilsagn om at indgå i forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og serviceorganisation for 16 kommuner i KKR Sjælland vil det indebære en overdragelse af ansvar for nuværende opgaver med den basale it-drift så som servere og netværk mv.. I en overgangsperiode til en transitionsorganisation, der skal sikre, at alle funktioner kan videreføres parallelt med, at der etableres en fælles serviceorganisation, som pr. 1. januar 2027 skal overtage funktionerne.

Endvidere vil der forventeligt være udgifter forbundet med transitionsorganisation og ny fælles serviceorganisation. Den nærmere ramme afdækkes af arbejdsgruppen i samarbejde med K17 og med involvering af KL.

Arbejdet bygger i videst muligt omfang på det grundlag, der udvikles i KL/nationalt, men vil skulle tilpasses de forhold, der er i kommunerne. Ressourcer til det fælles arbejde vil som udgangspunkt skulle stilles til rådighed af de enkelte kommuner. Kommunaldirektørerne har foreløbig besluttet, at eventuelle udgifter til arbejdet ift. konsulentbistand m.v. på max. 500.000 kr. deles mellem kommunerne.

Kommunalbestyrelserne i de 16 kommuner vil løbende i 2026 få forelagt sager om etablering af fælles it-serviceorganisation. En nærmere vurdering af samlede forventede omkostninger til etableringen af en fælles it-serviceorganisation forventes at kunne forelægges senest i juni 2026.

Beslutningsrækkefølgen frem mod etablering af fælles it-drift og serviceorganisation forventes i 2026 at blive sådan, at kommunalbestyrelserne i de 16 kommuner forelægges sager:

1. Marts/april 2026 – tilslutning til forpligtende samarbejde mellem de 16 kommuner (denne sag)
2. Juni 2026 – godkendelse af selskabs-/organisationsmodel
3. Ultimo 2026 – godkendelse af formalisering af fælles selskab (stiftelsesdokumenter m.v.)

Indstilling

Det indstilles, at Byrådet godkender, at Lolland Kommune indgår i forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og serviceorganisation for 16 kommuner i KKR Sjælland.

Beslutning

Indstilles godkendt

Behandlingsplan

Sagen skal behandles i Økonomi- og Erhvervsudvalget, samt endeligt godkendes i Byrådet

Punkt 16: Beslutning vedr. Ravensborghallen

04.04.00-P20-2-25

Historik

På landsplan har en række offentlige bygninger – herunder skoler og idrætshaller – vist sig at være påvirket af aldring og svigt i præfabrikerede facade- og tagelementer. Opmærksomheden på problematikken tiltog i 2021, bl.a. i forbindelse med konstaterede skader i Aalborg Kommune, hvor gennemgange under en renovering afdækkede løsnede og deformerede facadeelementer.

En undersøgelse foretaget af Aalborg Universitet bekræftede herefter, at der er risiko for, at forplader kan løsne sig og kollapse som elementer. På den baggrund udsendte Bolig- og Planstyrelsen et hyrdebrev til landets kommuner med en opfordring om at gennemgå bygninger af den type.

Ravnsborghallen er bl.a. bygget efter denne model, der med tiden kan give alvorlige facadeskader og potentielt kan betyde risiko for kollaps af facadeelementer.

I Lolland Kommune blev hallen sammen de øvrige bygninger af samme type i Lolland Kommune undersøgt, og bygningerne blev lukket midlertidigt i sommeren 2021, og sikret grundigt, før de blev taget i brug igen.

Siden da har Lolland Kommune rådført sig med ingeniørfirmaet Lyngkilde, som har udarbejdet en rapport og som fører løbende tilsyn med Ravensborghallen, med henblik på at sikre, at eventuelle nye skader opdages tidligt.

Rapporten fra Lyngkilde pegede på at facadernes levetid er udløbet. Rapporten pegede ligeledes på, at der hurtigst muligt bør tages stilling til bygningernes fremtid, hvis de fortsat skal være i brug.

Økonomi- og Erhvervsudvalget, blev præsenteret for analysen i 2022 og tog vurderingen til efterretning, men efterspurgte – i lyset af sagens meget alvorlige karakter - en second opinion.

Denne vurdering blev udarbejdet af Niras, der både har foretaget egne inspektioner og gennemgået Lyngkildes materiale og metoder; og deres konklusion var den samme. Niras skriver, at Lyngkilde har foretaget midlertidige foranstaltning med gevindstænger for at sikre mod nedstyrtning, men de anbefaler ligeledes, at der hurtigst muligt tages stilling til bygningernes fremtid, hvis de fortsat skal være i brug.

Siden er både Holebyhallen og skolerne i Holeby og Horslunde lukket. Rapporterne er vedhæftet som bilag.

I budgettet for 2025 står følgende "I Horslunde er det klart, at der er behov for idrætsfaciliteter. Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget skal derfor hurtigst muligt vurdere, om den eksisterende hal skal nedrives og erstattes af nye idrætsfaciliteter, eller om facadekonstruktionen på den eksisterende hal kan stabiliseres".

Sagsresumé

Ravnsborghallen har siden 2021 været ramt af konstruktionsmæssige udfordringer på samme måde, som de nu lukkede skoler i Holeby og Horslunde samt hallen i Holeby.

Det blev konstateret som led i de landsdækkende problemstillinger vedrørende bestemte facade-/tagelementer ("typeskole"-konstruktioner). Lolland Kommune har fået udarbejdet flere tekniske vurderinger, som samlet peger på væsentlige udbedringsbehov for at sikre lovlig og sikker drift. Gennem 2021–2022 blev der gennemført tekniske undersøgelser og arbejdet med midlertidige sikringstiltag. Rapporterne fra Lyngkilde og NIRAS gav ikke anledning til at rømme bygningerne på den korte bane, men der er foretaget stabilisering i form af bolte/gevindstænger i Ravensborghallen og iværksat løbende monitorering ved landmåler. Disse tilsyn foretages stadig ved Ravensborghallen hver 3. måned. Seneste tilsynsrapport fra Ravensborghallen er vedhæftet som bilag.

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget besluttede ved deres møde 4. september 2025, at der skal gives en status på hallen samt resultatet af dialogen med Ravensborghallens Foreningsråd. I denne sag redegøres for de nuværende aktiviteter i hallen og der gives fire muligheder (scenarier) for Ravensborghallens fremtid. Alle scenarier kræver yderligere afdækning ligesom der skal findes finansiering.

Sagsfremstilling

I budgetforliget for 2025 blev det besluttet, at Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalgets stillingtagen til, om den eksisterende hal skal nedrives og erstattes af nye idrætsfaciliteter, eller om facadekonstruktionen kan stabiliseres, skulle ske i dialog med brugerne. Som led heri blev der afholdt et brugermøde i juni 2025, hvor en gruppe repræsentanter for hallens brugere fandt sammen for at fungere som bindeled til Lolland Kommune i processen frem mod beslutningen om Ravnsborghallens fremtid.

Den 23. oktober mødtes administrationen med brugergruppen i Ravnsborghallen. På mødet gav foreningerne klart udtryk for, at de ikke ønsker en ny hal, men i stedet ønsker at bevare og forbedre den eksisterende, som spiller en central rolle i lokalområdet. Brugere foretrækker derfor at hallen fastholdes i sin nuværende ramme, så aktiviteterne kan fortsætte lokalt og uden større afbrydelser.

Nedenfor ses et overblik over, hvilke foreninger der anvender Ravnsborghallen – og til hvilke aktiviteter.

Forening	Hal	Gymnastiksal	Kulturlokale	Kælderen
Ravnsborg Motion og Sundhedscenter	Mobilitetstræning, ældreidræt, cross fit		Spinning	
Ravnsborg Håndboldklub	Håndbold			
Sandby Gymnastikforening	Håndbold			
Horslunde Boldklub	Fodbold			
Ældresagen - Ravnsborg-Højreby	Indendørs Krolf	Linedance		Møde og sociale arrangementer
Ravnsborg Skytteforening	Idræt/motion			
Horslunde Tennis og Badmintonklub	Badminton			
Nøbbet Gymnastik		Gymnastik og motion		
Foreningen af aktive 60+		Motion		
Ungdomsklub	Bevægelse			Sociale akt.

I vedhæftede bilag ses bookinger af Kulturlokalet, Gymnastiksal og hallen for uge 43 – 2025. Der er desuden aktiviteter i cafeteriet og kælderen, som ikke fremgår af booking-systemet.

Opmærksomheden skal henledes på, at de reelle benyttede timer generelt er omkring 25% færre end de bookedede timer (Kilde: Idrættens Analyseinstitut).

Fire scenarier for fremtidige aktiviteter i Horslunde

Ovenstående giver mulighed for tre scenarier, som alle vil leve op til den vedtagne strategi for kultur- og fritidsfaciliteter. Der er udover de tre scenarier også mulighed for, at fortsætte aktiviteterne som hidtil indtil hallen vurderes at være uegnet til brug for dernæst at rive den ned. Der ikke afsat midler til nogle af scenarierne, som derfor alle kræver, at der skal findes finansiering.

Der henledes en opmærksomhed på, at prissætningen af de forskellige emner er foretaget i 2022, og er derfor behæftet med stor usikkerhed.

Scenarie 0 - Fortsat drift af eksisterende hal med løbende tilsyn indtil den er uegnet til brug. Dernæst nedrivning.

Dette scenarie er ikke indenfor rammerne af hal- og facilitetsstrategien og anbefales ikke.

Scenarie 0 er status quo indtil det løbende tilsyn vurderer, at hallen ikke længere er forsvarlig at have aktiviteter i. Når det sker vil hallen efterfølgende rives ned og der vil skulle findes plads til de aktiviteter, som er i Ravensborghallen andre steder.

Det må antages at dette scenarie vil gøre at aktiviteterne i hallen må ophøre indenfor en kortere tidshorisont.

Årlig udgift til tilsyn udgør omkring 100.000 kr. ud over den almindelige drift.

Scenarie 1 - Fortsat drift af eksisterende hal med stolpeløsning samt løbende tilsyn

Dette minimumsscenario giver fortsat adgang til lokal kapacitet i Horslunde med det klare forbehold for, at ændringer eller skred i konstruktionen kan udløse øjeblikkelig lukning. I scenariet fastholdes den nuværende anvendelse af hallen, mens den eksisterende midlertidige sikring i form af gevindstænger ledsages af en supplerende forstærkning (stolpeløsning) for at sikre hallen på den korte bane.

Denne forstærkning er ikke en sikkerhed for, at der ikke opstår behov for at facaderne skal renoveres med kort varsel.

Etablering af den supplerende forstærkning ledsages af fortsættelse af de nuværende tilsyn for at følge udviklingen i hallens tilstand. Udgiften til tilsyn og monitorering udgør ca. 100.000 kr. over den almindelige drift.

Scenarie 1 indebærer driftsmæssig risiko og potentielt kortere restlevetid, som kan nødvendiggøre en ny politisk beslutning med kort varsel.

En supplerende forstærkning vil forventelig tage ca. 1 til 1,5 år fra tidspunktet for bevilling er tilgængelig. Prisen estimeres til ca. 1,7 mio. kr.

Scenarie 2 – Renovering af Ravensborghallens konstruktionsfejl

En renovering bevarer kapaciteten lokalt i Horslunde og kan gennemføres hurtigere end et fuldt nybyggeri, ligesom klimaaftrykket typisk er lavere end ved at bygge nyt. Omvendt rummer arbejdet i en eksisterende bygning en højere pris- og tidsrisiko på grund af potentielt uforudsete forhold.

Desuden vil halgulvet sandsynligvis skulle renoveres og herefter vil hallen samlet set fremstå driftsstabil og tidssvarende for en hal fra 1972.

Scenarie 2 indebærer ny rådgivning eventuelt ved, at den oprindelige rådgiver fra 2022 genaktiveres til en opdateret tilstandsvurdering, et projekteringsoplæg og et revideret anlægsoverslag i 2025-priser. Det vil give udvalget et valideret økonomisk overslag, hvorefter der kan træffes beslutning om projektering og udbud.

Med udgangspunkt i det tidligere anlægsoverslag på 16 mio. kr. (udarbejdet i 2022 i forbindelse med ingeniør-rapporterne) er en skønmæssig vurdering, at en tilsvarende renovering i dag at udgøre omkring 20 mio. kr. Forskellen skyldes især prisudvikling og skærpede krav, herunder regler for asbesthåndtering.

Tidsperspektivet estimeres til ca. 1,5 til 2 år fra bevilling er tilgængelig, under forudsætning af at rådgiverydelsen holdes under tærskelværdien for udbud.

Scenarie 3a eller 3b – Nedrivning af hallen og nyopførelse af enten halfaciliteter eller aktivitetshus

Scenariet indebærer nedrivning af Ravensborghallen men opførelse af ny bygning, så de berørte foreninger enten kan

3a) fortsætte alle deres aktiviteter i nyopførte halfaciliteter eller

3b) fortsætte aktiviteterne delvist i kombination mellem nyopført aktivitetshus og eksisterende faciliteter i kommunen.

Begge scenarier indebærer kapacitetsomlægning og samtidig skal afdækkes og tilvejebringes et konkret grundlag for pris, udbud og tidsplan, nødvendige tilladelser (herunder nedrivningstilladelse og miljøforhold), miljø- og asbesthåndtering mm. Disse forhold samles i en efterfølgende indstilling med mere præcise beløb og milepæle.

I økonomisk henseende forventes udgiften at bestå af selve nedrivningen med tilhørende miljøforanstaltninger og et beløb til midlertidige løsninger; mere specifikke tal fremlægges ved en efterfølgende indstilling.

3a) Prissætning af scenarie 3a estimeres til mellem 21,6-35 mio. kr. Prisen vil være afhængig af halfacilitetens størrelse, om der skal være tilskuerpladser, køkken-/kantinefaciliteter og opbevaringsrum samt hvor mange omklædningsrum m.m.

den skal indeholde.

Opførelse af ny halfacilitet estimeres til ca. 2,5 år fra bevilling er tilgængelig, men tidsperspektivet kan være længere afhængigt af, om der vil skulle udarbejdes en lokalplan for at gennemføre det endelige projekt.

3b) Der afsættes et beløb svarende til opførelse af en ny facilitet på niveau med det nuværende kulturlokale – estimeret til 5 mio. kr. Midlerne skal anvendes til at sikre fortsættelse af de aktiviteter, der i dag ikke foregår i hallen. Den nye facilitet skal tage udgangspunkt i de konkrete behov og udvikles i dialog med brugerne.

Nyopførelse af et aktivitetshus estimeres til 2 år fra bevillingen er tilgængelig, men tidsperspektivet kan være længere afhængigt af, om der vil skulle udarbejdes en lokalplan for at gennemføre det endelige projekt.

OBS. For scenarie 3b gælder, at der her skal tillægges udgifter til nedrivning af den eksisterende hal, som tidligere er estimeret til 5-6 mio. kr.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Byggelovens § 14 i Danmark handler om vedligeholdelse af ejendomme og grunde. Den siger:

- Stk. 1: Bebyggelse, ejendommens ubebyggede arealer og indretninger skal holdes i forsvarlig stand, så de ikke udgør fare for beboere eller andre, og ikke har væsentlige mangler. Ejendommen skal også holdes i en sømmelig stand under hensyn til beliggenheden.
- Stk. 2: Disse krav gælder uanset, hvornår bebyggelsen er opført. I bebyggede områder gælder de også for ubebyggede grunde

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget beslutter hvilke af scenarierne, der skal arbejdes videre med:

1. Scenarie 0 - Fortsat drift af eksisterende hal med løbende tilsyn indtil den er uegnet til brug efterfulgt af nedrivning,
2. Scenarie 1 - Fortsat drift af eksisterende hal med supplerende forstærkning (stolpeløsning) samt løbende tilsyn,
3. Scenarie 2 – Renovering og udbedring af Ravnsborghallens konstruktionsfejl eller
4. Scenarie 3a eller 3b – Nedrivning af hallen og nyopførelse af enten nye halfaciliteter eller aktivitetshus.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget , den 9. marts 2026, punkt 9:

Udvalget besluttede efter afstemning, at der arbejdes videre med scenarie 3a og 3b herunder, at der ønskes en afdækning af vilkår for at tilbyde borgerne i Horslunde en overtagelse af hallen.

For stemte Cecilie Stabell - SF, Anes Halilovic, Martin Boesen - A, Anders Bo Jørgensen - Din stemme, Marie Villadsen - Ø

Imod stemte Morten Ahmt Svensson, Danmarksdemokraterne og Leif Utermøhl, Lokallisten Lolland.

Morten Ahmt Svensson, Danmarksdemokraterne og Leif Utermøhl, Lokallisten Lolland ønsker sagen indbragt for kommunalbestyrelsen (anvendelse standsningsretten).

Beslutning

Oversendes til Byrådets behandling

Behandlingsplan

Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget

Bilag

Ravnsborghallen rapport fra Lyngkilde 2022

Second Opinion fra Niras

Tilsynsrapport - statusrapporterne, Ravnsborghallen

Formulering fra Lyngkilde nov. 2025 om midlertidig afstivning - samt notat vedr. bæreevne

Booking oversigt - Ravnsborg uge 43 2025

Slides fra temadrøftelse vedr. Ravnsborghallen - teknisk del

Punkt 17: Principbeslutning Færgestrategi

13.25.00-G01-3-26

Historik

Lolland Kommunes Færgestrategi er vedtaget af byrådet i september 2023 (bilag 1 og 2).

Sagsresumé

Med denne sag skal Klima-, Teknik- og Miljøudvalget træffe principbeslutning om implementering af færgestrategien.

Sagsfremstilling

Færgefarten i Lolland Kommune står overfor en lang række store forandringer hen imod en langsigtet og fremtidssikret løsning af færgedriften til øerne Fejø, Femø og Askø. Færgestrategien er vedtaget af byrådet i september 2023, og den indeholder fire hovedpunkter:

- Køb af ny færge: Der skal indkøbes en ny, grøn el-færge som erstatning for færgen M/F Femøsund. På sigt skal der desuden tages stilling til, om færgen M/F Christine skal ombygges, så den bliver eldrevet, eller om den skal erstattes af en ny elfærge.
- Antallet af færger reduceres: Reservefærgen Smålandshavet er allerede solgt, og Askø-færgen skal også sælges, når den er udtjent. Dog senest i 2030. Dermed skal de tre øer fremover betjenes af to færger i stedet for tre. Hver ø har således ikke sin egen færge.
- Antallet af afgang reduceres: I første omgang er antallet af afgang i døgnets ydertimer, i weekenden, på helligdage og i vinterperioden reduceret pr. 1. marts 2025. Det er perioder, hvor der er få passagerer.
- Ændrede sejlruiter: Alle færger skal fremover sejle fra Kragenæs. Også færgen til Askø, der tidligere primært afgik fra Bandholm. Dermed kan driften optimeres og både personale og færger udnyttes mere fleksibelt på tværs af de tre ruter.

Den politiske aftale 2026-2029 indeholder følgende vedrørende færgestrategien:

- Der arbejdes videre med grundlag i den vedtagne færgestrategi.
- Nye initiativer afventer et planlagt ministermøde med ø-kommunerne i januar 2026. *Dette møde blev afholdt 27. februar*
- Der kan medtages passagerer, når færgen benytter Bandholm som havn. Disse afgang afhænger af den løbende planlægning af færgedriften, og vil derfor ikke være en del af den officielle fartplan.
- Der udarbejdes en uvildig analyse af færgedriften, der skal belyse effektiviteten af kommunens drift, og serviceniveau i sammenligning med andre danske øer. *Denne analyse er undervejs.*
- I forlængelse af dette vil der ved budgetlægningen for 2027 blive taget stilling til, om der skal ske en hurtigere implementering af færgestrategien, og om yderligere tiltag er nødvendige.

De fire hovedpunkter fra færgestrategien og punkterne i den politiske aftale kan i forhold til implementering brydes op i flere spor:

- Spor 1 omkring antallet af færger, der skal betjene øerne. Færgestrategiens hovedpunkter beskriver en fremtid med betjening af alle 3 øer med 2 færger. En forudsætning for at dette kan fungere er, at de to færger, der er til rådighed kan besejle alle 3 øer. Færgerne er jævnlige i dok til service, almindelig vedligehold og i forbindelse med akutte skader. I givet fald vil færgefarten stå uden mulighed for at betjene øerne, hvis den færge, der så er til rådighed, ikke kan lægge til i færgelejet. Den første forudsætning er således færgelejerne. Anlæg af nye eller ændrede færgelejer har formentlig en procestid på minimum 5 år. En hurtigere implementering af en 2-færgeløsning vil derfor i praksis forudsætte, at færge nummer 3 i en periode er til rådighed som reservefærge.
- Spor 2 omkring tilpasning af serviceniveauet omhandler almindelig tilpasning henimod en mere rentabel færgedrift. Her tages både tekniske, økonomiske, personalemæssige og driftsmæssige hensyn i indstillingerne til politisk behandling af serviceniveauet.
- Spor 3 omkring køb af el-færge. Dette er et spor for sig, som er et teknisk spor, og som er uafhængigt af beslutninger om serviceniveau og anlæg af færgelejer. Naturligvis skal dette spor kobles med anlæg af nye

færgelejer, så det teknisk sikres, at disse er anvendelige uanset om det er den nuværende flåde eller en nyindkøbt færge, der skal anvende lejerne.

Status på arbejdet nu:

- Der er igangsat udbud af totalrådgiveropgaven i forhold til køb af elfærge samt anlæg af el-infrastruktur og de nødvendige færgelejer. Udbuddet forventes at resultere i indgåelse af kontrakt med en totalrådgiver ultimo 2026.
- Muligheden for fleksibel anvendelse af færgerne ved at alle færger sejler fra Kragenæs er en realitet i dag, om end i forholdsvis begrænset omfang.
- Optimering af driften ved indførelse af nyt booking- og betalingssystem er i gang og forventes gennemført senest Q3 2026.
- I forbindelse med et større omfang af aktindsigtsanmodninger og spørgsmål fra borgere i løbet af 2025 er der udarbejdet informationsmateriale, som ligger på Lolland Kommunes hjemmeside, se via link: [Om færgestrategien](#) .

Administrationen anbefaler med baggrund i den vedtagne færgestrategi og den politiske aftale 2026-2029 at:

- Der træffes principbeslutning om, at der med virkning fra vintersejlsplanens ikrafttræden 2026 sejles med 2 færger og at nummer 3 færge bibeholdes som reservefærge indtil begge de to primære færger kan besejle alle tre øer. Dette uafhængigt af ovennævnte spor 3 om køb af el-færge.
- Der arbejdes videre i Klima-, Teknik-, og Miljøudvalget frem mod sommerferien med implementeringen af ovenstående og de konkrete konsekvenser for serviceniveauet og økonomien, samtidig med at der ses på resultatet af den bestilte trafikanalyse .

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima-, Teknik-, og Miljøudvalget at:

- der med baggrund i den vedtagne færgestrategi og den politiske aftale 2026-2029 træffes beslutning som anbefalet.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 9. marts 2026, punkt 4:

Et flertal i udvalget bestående af Konservative, Socialdemokratiet og Din Stemme godkender indstillingen.

Lokallisten Lolland og Danmarksdemokraterne kunne ikke tiltræde beslutningen og ønsker at gøre brug af standsningsretten.

Beslutning

Oversendes til Byrådets behandling.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

Bilag

Bilag 1 - Sagsfremstilling byrådet d. 21. september 2023 - godkendt som indstillet

Bilag 2 - Strategi for Fremtidens Færgefart i Lolland Kommune

Punkt 18: Borgerrådgers årsrapport 2025

00.30.00-P20-1-26

Sagsresumé

Borgerrådgeren fører tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne af Byrådet.

Borgerrådgeren udarbejder en årlig beretning, som forelægges Økonomi- & Erhvervsudvalget og Byrådet til orientering.

Sagsfremstilling

Borgerrådgerfunktionen er oprettet efter lov om kommunernes styrelse § 65 e, og har eksisteret i Lolland Kommune siden 1. marts 2022.

Borgerrådgerens opgave er at føre tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne af Byrådet. Tilsynet sker i praksis ved at håndtere henvendelser fra kommunens borgere.

Borgerrådgeren har især fokus på at sikre borgernes retssikkerhed og samspillet mellem borger og kommune.

Borgerrådgeren skal bl.a. kunne bistå med:

- At hjælpe borgere med at forstå afgørelser fra kommunen
- At oplyse om regler for sagsbehandling inden for kommunens myndighedsområde
- At rådgive om klagemuligheder
- At hjælpe med at genskabe dialogen mellem borgere og kommunens medarbejdere, hvis der er opstået konflikt

Borgerrådgeren har i 2025 behandlet henvendelser fra i alt 263 borgere. Dette skal ses ift.:

2024: 255 henvendelser

2023: 185 henvendelser

2022 (10 måneder): 165 henvendelser

Indstilling

Administrationen indstiller,

- at Borgerrådgerens Årsrapport 2025 tages til efterretning

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Behandlingsplan

Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet

Bilag

Borgerrådger - Årsrapport 2025

Punkt 19: Beskikkelse som formand for Husleje- og Beboerklagenævn

03.09.15-A30-1-25

Sagsfremstilling

Vagn-Aage Nielsen meddelte sidste år, at han ønskede at stoppe som formand for Husleje- og Beboerklagenævnet. Han indvilligede i at lade sig genudpege i januar, så Lolland Kommune havde et fungerende huslejenævn indtil en afløser var på plads.

Administrationen indstiller, at ny formand bliver Christian von Benzon.

Christian von Benzon er 68 år, uddannet jurist og har tidligere været ansat i bl.a. Told- og Skatteregion Maribo, vicekommunaldirektør i Holmegaard Kommune og senest som centerchef for Center for Jura i Næstved Kommune hvorfra han stoppede for 8 år siden, for at gå på pension.

Han har siden 2024 været formand for Huslejenævnet i Næstved Kommune.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Christian von Benzon godkendes som formand for Huslejenævnet og Beboerklagenævnet.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet

Punkt 20: Åben orientering

00.01.00-G01-16-25

Sagsfremstilling

Åben orientering til Økonomi- og Erhvervsudvalgsmøde den 18. marts 2026.

1. Status på whistleblowerordningen i 2025

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Punkt 21: Lukket: Salg af ejendom

82.02.00-G10-1-26

Godkendt solgt.

Punkt 22: Lukket: Køb af ejendom

82.01.00-S00-1-25

Indstilles godkendt med supplerende bilag og præcisering af købesum.

Punkt 23: Lukket: Køb af ejendom

82.00.00-G01-12-25

Oversendes til Byrådet med supplerende bilag og præcisering af købesum.

Punkt 24: Lukket: Lukket orientering

00.01.00-G01-16-25

Taget til efterretning.

Punkt 25: Godkendelse af referat

00.01.00-G01-16-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra møde i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 18. marts 2026.

Beslutning

Godkendt.